

Vrijednost ljekarničkog rada/usluge (II. dio)

MATE PORTOLAN ^{1,2}

¹Ljekarna Splitsko-dalmatinske županije

²Hrvatsko farmaceutsko društvo

Uvod

U drugom dijelu članka o vrijednosti ljekarničkog rada i usluga prikazat ćemo: metodologiju za izračun zdravstvenih usluga koju koristi HZZO, izračune vrijednosti ljekarničkih usluga, koristeći se metodologijom HZZO-a, te prikazati više modela za izračun realne vrijednosti ljekarničkog rada.

IZRAČUN DTP KOEFICIJENTA U PRIMARNOJ ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI

Uputama HZZO-a za izračun novih vrijednost DTP-ova, prigodom prijelaza sa starog modela financiranja primarne zdravstvene zaštite i obračuna usluga („plava knjiga“), na novi model ugovaranja primarne zdravstvene zaštite utvrđen je način za izračun cijene DTP postupaka koji se primjenjuje u novom modelu ugovaranja:

- a) za DTP postupke koji se preuzimaju iz starog modela („plave knjige“) koriste se postojeći vremenski i kadrovski normativi iz „plave knjige“
- b) za nove DTP postupke utvrđuju se najprije novi vremenski i kadrovski normativi.

Vrijednost utvrđenog vremenskog i kadrovskog normativa množi se s cijenom satnice za četiri kategorije zdravstvenih radnika prema stručnoj spremi utvrđenoj od HZZO-a. Izračunata vrijednost se uvećava za 30 % čime se priznaju i osiguravaju sredstva za režijske troškove. Ukupna vrijednost se podijeli s utvrđenom osnovnom vrijednosti koeficijenta (za 2016. vrijednost je bila 52,00 kn tj. 6,90 €, a sadašnja vrijednost je 8,00 €) da bi se izračunao koeficijent za svaki DTP postupak.

Formula za izračun vrijednosti DTP-a: (planirano vrijeme zdravstvenog djelatnika x cijena satnice zdravstvenog djelatnika) uvećano za 30 % priznatih režijskih troškova = ukupna cijena DTP / 52,00 = **KOEFICIJENT DTP-a**

Šifra DTP-ova	Prijedlog naziva novog DTP-a	Šifra postupka iz "Plave knjige"	Naziv postupka	Količina postupka	Planirano vrijeme zdravstvenih djelatnika (min)				Ukupna cijena
					SSS	VŠS	VSS	VSS spec.	

CIJENA SATNICE ZDRAVSTVENIH RADNIKA

Tijekom pregovora za prijelaz na novi model ugovaranja za ljekarničku djelatnost posredstvom našeg savjetnika HZZO nam je dao na uvid cijenu rada koju su koristili za izračun vrijednosti DTP-a:

- ♦ Liječnik specijalista 1,89 kn/min
- ♦ VSS Liječnik i magistar farmacije 1,26 kn/min
- ♦ VŠS 1,00 kn/min
- ♦ SSS (farmaceutski tehničar) 0,88 kn/min

Navedene cijene minute rada uvećavaju se za 30 % čime se priznaju i osiguravaju sredstva za režijske troškove. Ovo su cijene koje je HZZO priznavao 2016. godine za izračun DTP-ova u primarnoj zdravstvenoj zaštiti i koje smo po ovom modelu koristili u izračunu cijena za nove magistralne lijekove koji su nakon 1. 2. 2016. stavljeni na Listu lijekova (šifre P03AC04 412 Permethrin 5 % i P03AC04 412 Permethrin 1 %).

Ovaj način izračuna nije primijenjen za izračun DTP – Izdavanje lijeka na recept za ljekarničku djelatnost kod prijelaza na novi model, jer je HZZO kao polaznu vrijednost za novi model prihodovanja utvrdio vrijednost usluge izdavanja lijeka po receptu u iznosu koji odgovara prosječnoj vrijednosti isplaćene usluge u 2014. godini.

Prijelaz na novi model ugovaranja trebao je omogućiti primjenu jedinstvene cijene rada za sve zdravstvene radnike iste stručne spreme u primarnoj zdravstvenoj zaštiti. Cijena jednog sata rada magistra farmacije koju plaća HZZO trebala bi biti jednaka cijeni satnice koja se plaća ostalim zdravstvenim radnicima visoke stručne spreme.

Sada bi trebalo zatražiti od HZZO-a na uvid cijenu rada koja se obračunava u izračunu vrijednosti DTP-a u 2025., da bi se ovaj model izračuna mogao koristiti u nastavku pregovora s HZZO-om te se osigurala pravična i realna vrijednost ljekarničke usluge (vidi **Model 1. Izračun prema vremenskim i kadrovskim normativima**).

KALKULATIVNI ELEMENTI GODIŠNJE VRIJEDNOSTI TIMA PRIMARNE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE

Na upit Hrvatske ljekarničke komore (u daljnjem tekstu Komore) o načinu izračuna kalkulatívne vrijednosti standardnog tima u ljekarničkoj djelatnosti, HZZO je 2015. dostavio Komori naputak o načinu izračuna vrijednosti standardnog tima za laboratorijsku djelatnost kao model koji se može primjeniti i na ljekarničku djelatnost.

Prema smjernicama HZZO-a, kalkulatívni elementi za izračun godišnje vrijednosti ljekarničkog tima su troškovi osoblja i materijalni troškovi:

A. TROŠKOVI OSOBLJA

(plaće, naknade radnika i ostali troškovi po timu u ljekarništvu)

- ♦ neto plaće i nadnice
- ♦ troškovi poreza i doprinosa iz plaća
- ♦ doprinosi na plaću
- ♦ plaća za zamjenu ugovornih zdravstvenih radnika za vrijeme godišnjeg odmora
- ♦ troškovi prijevoza na posao i s posla
- ♦ troškovi stručnog usavršavanja (obnavljanja licence)
- ♦ nadoknada troškova – prigodne nagrade, (božićnice, regres za godišnji odmor, jubilarne nagrade i sl.)

B. MATERIJALNI TROŠKOVI

(ostali troškovi vezani za rad ljekarne)

- ♦ uredski materijal (papir, registratori i sl.)
- ♦ materijal i sredstva za čišćenje i održavanje
- ♦ troškovi otpisa sitnog inventara
- ♦ trošak vode, komunalne naknade, zbrinjavanje otpada
- ♦ zbrinjavanje farmaceutskog otpada
- ♦ potrošnja energije, električna energija i ostali troškovi energije
- ♦ troškovi telefona, interneta i poštanski troškovi
- ♦ usluge održavanja i zaštite (održavanje poslovnog prostora i opreme)
- ♦ usluge zakupa (zakupnine/najamnine nekretnina)
- ♦ intelektualne i osobne usluge (knjigovodstvene usluge, odvjetničke usluge i sl.)
- ♦ premije osiguranja
- ♦ troškovi platnog prometa, članarine, nadoknade i slična davanja

U skladu s ovim smjernicama prikazat ćemo izračun godišnje vrijednosti ljekarničkog tima (vidi **Model 2. Izračun prema potrebnom broju timova**)

STANDARDI I NORMATIVI ZA LJEKARNIČKU DJELATNOST

U članku 17. Odluke o osnovama za sklapanje ugovora o provođenju zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja NN 139/2015 (u daljnjem tekstu Odluka) utvrđeni su kadrovski normativi u zdravstvenim djelatnostima na primarnoj razini, standardni broj osiguranih osoba, odnosno stanovnika po timu. Utvrđeni standardi za ljekarništvo prikazani su u tablici 1.

Tablica 1. ► Standardi u ljekarničkoj djelatnosti

Red. broj	Vrsta zdravstvene djelatnosti	Kadrovski normativi tima	Standard broja osiguranih osoba / stanovnika
0	1	2	3
12	Ljekarništvo	1 magistar farmacije 0,5 farmaceutski tehničar (odnosi se na 40 satno tjedno radno vrijeme)	u skladu s odredbama Pravilnika o uvjetima za određivanje područja na kojem će se osnivati ljekarne
15	Dežurstvo u ljekarničkoj djelatnosti	1 magistar farmacije	županije do 100.000 stanovnika 1 tim na jednom punktu županije s više od 100.000 stanovnika 1 tim na jednom punktu za svakih daljnjih 150.000 stanovnika

Za ljekarničku djelatnost nedostaje standard godišnjeg broja recepata koji prosječno izdaje jedan ljekarnički tim (1 magistar farmacije i 0,5 farmaceutskog tehničara) na razini godine kao polazna vrijednost za daljnje izračune.

IZRAČUN STANDARDA BROJA RECEPTA ZA LJEKARNIČKI TIM

Standard godišnjeg broja recepata za ljekarnički tim možemo izračunati na temelju vremenskih i kadrovskih normativa potrebnih za izdavanje jednog recepta odnosno vremenskog i kadrovskog normativ za DTP – Ljekarničke postupke LJ100 i LJ101.

Ovu vrijednost prema smjernicama HZZO-a možemo utvrditi iz podatka o broju kutija lijeka koji je prosječno izdan po jednom receptu u trenutku prijelaza s modela „plave knjige“ na novi DTP model, koju je HZZO utvrdio kao polaznu vrijednost. U trenutku prijelaza s modela „plave knjige“ na novi DTP model, ljekarne su prosječno izdale 1,30 kutija lijeka po jednom receptu. Analiza podataka o prosječnom broju kutija lijeka koji se izdaju na recept u 2024. godini, potvrdila je da je i dalje prosječan broj izdanih kutija lijeka po receptu 1,30

kutija. Za izdavanje prosječno 1,30 kutije lijeka po receptu, HZZO prema „plavoj knjizi“ priznaje 3,64 minute rada magistra farmacije i 1,55 minuta farmaceutskog tehničara:

Tablica 2. ► Vremenski i kadrovski normativi izdavanja 1,30 kutije lijeka prema „plavoj knjizi“

Šifra	Opis postupka	Vrijeme u minutama	
		Mag. pharm.	Farm. teh.
70010	Izdavanje lijeka na recept/1 sc	1,54	0,77
71010	Obrada recepta	1,10	0,55
71015	Upis obrade podataka recepta na mag.medij	0,54	
	Ukupno za 1 sc/Rp	3,18	1,32
	Ukupno za 1,30 sc/Rp	3,64	1,55

Prema dokumentu HZZO-a „Upute o primjeni Popisa dijagnostičkih i terapijskih postupaka u zdravstvenim djelatnostima“ radno vrijeme zdravstvenih djelatnika obračunava se kao godišnji efektivni fond od 1.516 sati (ukupan godišnji fond radnih sati umanjuje se za prosječan broj dana godišnjeg odmora, prosječnu odsutnost zbog bolesti, stručno usavršavanje, pripreme za rad po 30 minuta po radnom danu i vrijeme za dnevni odmor 30 minuta po djelatniku dnevno):

Efektivni sati za 40 satni radni tjedan u zdravstvu iznose 1.516 sati ili 90.960 minuta/godišnje. Za efektivni fond sati 1 ljekarnički tim može godišnje izdati:
 1 Magistar farmacije: $3,64 \text{ min/Rp}$ ili $90.960/3,64 = 24.989 \text{ Rp/godišnje}$
 0,5 Farmaceutski tehničar: $1,55 \text{ min/Rp}$ ili $45.480/1,55 = 29.341 \text{ Rp/godišnje}$
 0,43 farmaceutska tehničara potrebno je za izdavanje 25.000 Rp/godišnje
Prijedlog: Standard broja Rp/timu je 25.000 Rp/godišnje (1 F + 0,43 FT)

Ovaj podatak ćemo koristiti za izračun potrebnog broja timova u ljekarničkoj djelatnosti i vrijednosti ukupne usluge odnosno prosječne usluge po Rp (vidi Model 2. Izračun prema potrebnom broju timova).

IZRAČUN GODIŠNJE VRIJEDNOST LJEKARNIČKOG TIMA

A. TROŠKOVI OSOBLJA – LJEKARNIČKI TIM

Plaća radnika u ljekarništvu izračunata je sukladno Zakonu o plaćama u javnim službama, Uredbi o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u javnim službama (u daljnjem tekstu: Uredba), Kolektivnom ugovoru za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja (u daljnjem tekstu: Kolektivni ugovor) i ostalim važećim propisima.

Osnovnu plaću čini umnožak prosječnih koeficijenata složenosti poslova radnog mjesta i osnovice za izračun plaće, uvećan za prosječnih 10 godina staža.

1. Kalkulativna osnovica za utvrđivanje bruto plaće zdravstvenih radnika uključivo doprinose i poreze iz plaće iznosi **975,60 €**.
2. Doprinosi na plaće, sukladno Zakonu o doprinosima za obvezna osiguranja za zdravstveno osiguranje, obračunati su na bruto plaće po zbirnoj stopi doprinosa od **16,5 %**.
3. Naknada za godišnji odmor (regres), božićnicu i dar djetetu po svakom zaposlenom u timu u iznosu od 700,00 € za regres i božićnicu, te prosječno 140,00 € za dar po djetetu po svakom zaposlenom u timu.
4. Trošak prijevoza na posao i s posla, obračunat je u iznosu prosječne vrijednosti mjesečne pokazne karte u iznosu od 63,00 € i ta vrijednost može biti promjenjiva.
5. Trošak stručnog usavršavanja (obnavljanje licence): 5 dnevnica i 5 pansiona u hotelu ($5 \times 30,00 \text{ €} + 5 \times 100,00 \text{ €} = 650,00 \text{ €}$)
6. Plaća za zamjenu ugovornih zdravstvenih radnika za vrijeme godišnjeg odmora: jedna mjesečna plaća zaposlenika u timu (za magistra farmacije $2,55 \times 975,60 \text{ €} = 2.487,78 \text{ €}$, za farmaceutske tehničare $1,55 \times 975,60 \text{ €} = 1.512,18 \text{ €}$).

U tablici 3.a. i 3b. prikazan je izračun godišnje plaće za magistra farmacije i farmaceutske tehničare sukladno naputku HZZO-a „Kalkulativni elementi godišnje vrijednosti tima primarne zdravstvene zaštite“.

Tablica 3. a. ► Izračun troškova plaće za magistra farmacije

IZRAČUN TROŠKOVA – MAGISTAR FARMACIJE			
1	Osnovica za izračun plaće	975,60	€
2	Koeficijent složenosti poslova	2,55	
3	Uvećanje za svaku godinu radnog staža	0,50 %	5,00 %
4	Broj godina staža	10	
5	Doprinosi na plaću	16,50 %	
6	Zamjena za GO	1 mjesec	
7	Regres + božićnica + dar djetetu	840,00	€
8	Stručno usavršavanje – broj dana	5	
9	Dnevnica	30,00	€
10	Pansion u hotelu	100,00	€

11	Putni trošak	63,00	€
12	Dodatak topli obrok	100,00	€
IZRAČUN			
I	OSNOVNA PLAĆA (1+2+3+4)	2.612,17	€
II	BRUTO PLAĆA (I+5)	3.043,18	€
III	Trošak bruto plaće za 12 mjeseci	36.518,16	€
IV	Putni trošak	756,00	€
V	Trošak godišnjeg odmora ZAMJENA	2.487,78	€
VI	Stručno usavršavanje	650,00	€
VII	Regres + božićnica + dar djetetu	840,00	€
VIII	Dodatak topli obrok	1.200,00	€
IX	UKUPNI TROŠAK PLAĆE I NAKNADA PO MAG. PHARM. GODIŠNJE	42.451,94	€
X	PROSJEČNA MJESEČNA BRUTO PLAĆA MAGISTRA FARMACIJE	3.537,66	€

Tablica 3. b. ► Izračun troškova plaće za farmaceutskog tehničara

IZRAČUN TROŠKOVA – FARMACEUTSKI TEHNIČAR			
1	Osnovica za izračun plaće	975,60	€
2	Koeficijent složenosti poslova	1,55	
3	Uvećanje za svaku godinu radnog staža	0,50 %	5,00 %
4	Broj godina staža	10	
5	Doprinosi na plaću	16,50 %	
6	Zamjena za GO	1 mjesec	
7	Regres + božićnica + dar djetetu	840,00	€
11	Putni trošak	63,00	€
12	Dodatak topli obrok	100,00	€
IZRAČUN			
I	OSNOVNA PLAĆA (1+2+3+4)	1.587,79	€
II	BRUTO PLAĆA (I+5)	1.849,77	€
III	Trošak bruto plaće za 12 mjeseci	22.197,29	€
IV	Putni trošak	756,00	€
V	Trošak godišnjeg odmora ZAMJENA	1.512,18	€
VI	Stručno usavršavanje	0,00	€
VII	Regres + božićnica + dar djetetu	840,00	€
VIII	Dodatak topli obrok	1.200,00	€
IX	UKUPNI TROŠAK PLAĆE I NAKNADA PO FARM. TEH. GODIŠNJE	26.505,47	€
X	PROSJEČNA MJESEČNA BRUTO PLAĆA FARM. TEHNIČARA	2.208,79	€

Ukupna prosječna vrijednost godišnjeg troška plaće za magistra farmacije iznosi 42.451,94 €, za farmaceutske tehničare iznosi: 26.505,47 € (za 0,5 farm. teh. vrijednost je 13.252,74 €, za 0,43 farm. teh. iznosi 11.397,35 €).

Ukupna vrijednost troška plaće za ljekarnički tim (1 magistar farmacije + 0,5 farmaceutske tehničare) iznosi 55.704,68 €.

Izračunate vrijednosti godišnjeg troška po djelatniku predstavljaju osnovicu za izračun cijene satnice izražene u minutama za magistra farmacije i farmaceutske tehničare, koja se dalje koriste u izračunu koeficijenata DTP – Ljekarnički postupci I - IV razine.

IZRAČUN CIJENE SATNICE ZA LJEKARNIČKE DJELATNIKE

Prema metodologiji HZZO-a u izračunu vrijednosti rada, odnosno cijene satnice za zdravstvene radnike, HZZO osim troška rada i troška direktnog materijala, priznaje i takozvane indirektne troškove i to u visini od 30 % direktnih troškova.

HZZO je na temelju svojih izračuna utvrdio cijene satnice za zdravstvene djelatnike prema stručnoj spremi (SSS, VŠS, VSS, VSS + specijalizacija) i za daljnje pregovore i izračune bilo bi važno i korisno dobiti od HZZO te cijene.

Do tada ćemo pokušati vlastitim izračunima prema metodologiji koju koristi HZZO izračunati te vrijednosti/cijene rada. U sljedećoj tablici prikazani su izračuni vrijednosti rada za magistra farmacije odnosno farmaceutske tehničare za vrijednost rada od jedne minute u odnosu na ukupan godišnji fonda sati:

Tablica 4. ► Izračun cijene rada za 1 minutu za magistra farmacije i farmaceutske tehničare

DJELATNIK	GODIŠNJA CIJENA	REŽIJSKI TROŠAK	IZNOS TROŠKA	UKUPNO GODIŠNJE	GODIŠNJI FOND SATI	CIJENA ZA 1 MIN
IZRAČUN						
MAG. PHARM.	42.451,94	0,00 %	0,00	42.451,94	2.088	0,3389
FARM. TEHN.	26.505,47	0,00 %	0,00	26.505,47	2.088	0,2116
MAG. PHARM.	42.451,94	30,00 %	12.735,58	55.187,52	2.088	0,4405
FARM. TEHN.	26.505,47	30,00 %	7.951,64	34.457,11	2.088	0,2750

Izračunata je vrijednost satnice s uključenim režijskim troškom u iznosu od 0,4405 €/min za magistra farmacije i 0,2750 €/min za farmaceutske tehničare koje ćemo koristiti u daljnjim izračunima za utvrđivanje vrijednosti DTP – koeficijenta za Ljekarničke postupke I. razine.

MODELI IZRAČUNA VRIJEDNOSTI DTP – LJEKARNIČKI POSTUPCI I. RAZINE

Model 1. Izračun prema vremenskim i kadrovskim normativima

U ovom modelu izračuna koristimo se vremenskim i kadrovskim normativima potrebnim za izdavanje jednog recepta (1,30 sc/Rp) koje smo preuzeli iz starog modela "plave knjige", te ih množimo s izračunatim cijenama satnice iz tablice 4. za magistra farmacije i farmaceutskog tehničara.

Tablica 5. ► Izračun DTP – ljekarnički postupci prema vremenskim i kadrovskim normativima

Šifra postupka	Naziv postupka	Primjena 1.2.2025.		Vremenski normativ "plava knjiga"		Prijedlog NOVI DTP – LJP I. razina 2025.				
		Koefi- cijent	Iznos €	Mag. pharm. min	Farm. teh. min	Mag. pharm. €	Farm. teh. €	Ukupno €	Novi koefi- cijent	%
LJ100	Izdavanje lijeka, medicinskih i drugih proizvoda (po receptu)	0,1790	1,43	3,64	1,55	1,60	0,43	2,03	0,2538	41,76
LJ101	Izdavanje lijeka koji sadrži opojne droge i psihotropne tvari propisanog na poseban recept (po receptu)	0,1790	1,43	3,64	1,55	1,60	0,43	2,03	0,2538	41,76

Od 1. 2. 2025. prosječna vrijednost usluge za izdavanje jednog Rp iznosi **1,43 €/Rp**. Prema ovom izračunu korištenjem vremenskih i kadrovskih normativa po „plavoj knjizi“ i izračunatih cijena rada za ljekarničke djelatnike prosječna naknada/usluga po Rp bi trebala iznositi najmanje 2,03 €/Rp, ili 41,76 % više od sadašnje vrijednost usluge.

Na temelju podatka o broju izdanih recepata u 2022. i 2023. i prosječnog godišnjeg rasta broja Rp od 3,30 % na razini Republike Hrvatske napravljena je procjena očekivanog broja recepata koje će ljekarne izdati u 2024. odnosno u 2025. godini. Prema procjeni ljekarne će u Hrvatskoj izdati 2025. više od 76 milijuna Rp.

Tablica 6. ► Izračun ukupne ljekarničke naknade u 2025.

Godina	Br. Rp	% rasta	Iznos usluge/ Rp €	Ukupno usluge €	Prijedlog nove vrijednosti usluge €/Rp	Ukupno nove usluge €	Razlika €
2024.	73.620.562	3,30	1,41	103.804.992	2,00	147.241.124	43.436.131
2025.	76.000.000	3,30	1,43	108.680.000	2,03	154.280.000	45.600.000

Prema sadašnjoj vrijednosti usluge izdavanja od 1,43 €/Rp ljekarne bi u 2025. ostvarile oko 108 milijuna € ljekarničke naknade. Kada bi HZZO prihvatio novu vrijednost usluge od 2,03 €, to bi donijelo povećanje ljekarničke naknade u iznosu od 45,6 milijuna €.

Je li ta vrijednost ljekarničke usluge dostatna za isplatu plaća u ljekarničkoj djelatnosti prema novoj Uredbi o plaćama u javnim službama i pokriva troškova poslovanja, prikazati ćemo u sljedećem izračunu prema broju potrebnih magistara farmacije i farmaceutskih tehničara za izdavanje godišnjeg broja recepata.

Model 2. Izračun prema potrebnom broju timova

Iz podatka o procjeni broja recepata koje će ljekarne u RH izdati u 2025., i utvrđenog standarda godišnjeg broja Rp/timu (25.000 Rp/godišnje) možemo izračunati koliko je potrebno godišnje magistara farmacije i farmaceutskih tehničara. Ukupna prosječna vrijednost godišnjeg troška plaće za magistra farmacije iznosi 42.451,94 €, za farmaceutskog tehničara iznosi: 26.505,47 €, koju uvećamo za režijske troškove u iznosu od 30 % koje HZZO priznaje u visini direktnih troškova.

Iz ovih vrijednosti ćemo izračunati prosječnu vrijednost ljekarničke usluge/Rp bez režiskih troškova i s režijskim troškovima koju bi HZZO trebao platiti ljekarnama za izdavanje 76,0 mil Rp. Ovaj model pregovaranja i izračuna koriste i ljekarnice u Sloveniji uz određene prilagodbe.

Ovaj izračun prema broju timova i njihovoj vrijednosti daje nam realan prikaz iznosa naknade koju HZZO treba isplatiti ljekarnama za izdavanje lijekova na recept u odnosu na trenutnu cijenu i troškove. Ukupna vrijednost potrebnog broja timova za izdavanje 76,0 mil. Rp iznosi 163,7 mil € bez obračunatih režijskih troškova, a očekivani iznos koji će HZZO platiti ljekarnama je 108,7 mil, što znači da ljekarnama nedostaje 55,0 mil. €. Razliku ljekarne moraju osigurati iz drugih izvora prihoda i sadržaja poslovanja ili smanjiti plaće u

odnosu na Uredbu o plaćama u javnim službama. Sadašnji prihodi od usluge HZZO osiguravaju **66,4 %** potrebnih prihoda za osiguravanje troškova plaća potrebnog broja djelatnika u dijelu poslovanja koji se odnosi na HZZO.

Tablica 7. ► Izračun potrebnog broja ljekarničkih timova

Opis	
Ukupan broj izdanih Rp/2025	76.000.000
Standard broja Rp/timu	25.000
Potreban broj timova	3.040
Potrebno magistara farmacije	3.040
Trošak plaće mag. pharm. 2025.	42.452,00 €
Ukupno trošak plaće mag. pharm. 2025.	129.054.080,00 €
Potrebno farmaceutskih tehničara	1.307
Trošak plaće farm. teh. 2025.	26.505,00 €
Ukupno trošak plaće farm. teh. 2025.	34.647.336,00 €
Ukupna vrijednost timova 2025.	163.701.416,00 €
Prosječna vrijednost usluge /Rp 2025.	2,15 €
Režijski troškovi 30 %	49.110.425 €
Sveukupna vrijednost ljekarničke naknade 2025. s režijskim troškovima	212.811.841 €
Prosječna vrijed. usluge /Rp 2025. s režijskim troškovima	2,80 €

Ako bi HZZO trebao sudjelovati u plaćanju naknade režijskih troškova poslovanja ljekarni tada bi godišnji iznos koji HZZO treba platiti iznosio **212,8 mil €**, odnosno sadašnji prihodi osiguravaju svega **51,7 %** stvarnih troškova.

Prosječna vrijednost usluge bez režijskih troškova trebala bi iznositi **2,15 €**, a s režijskim troškovima **2,80 €**, u odnosu na sadašnju vrijednost koju se ljekar-nama isplaćuje po izdanom receptu u iznosu od **1,43 €**.

Usporedba vrijednosti prihoda u primarnoj zdravstvenoj zaštiti

Od uvođenja DTP – Ljekarnički postupak 1. 2. 2016. do danas vrijednost ljekar-ničke usluge povećana je za **62,59 %** (inflacija je od veljače 2016. do siječnja 2025. iznosila 34,4 %), a istodobno je vrijednost naknade za dežurstvo u ljekarničkoj djelatnosti (kadrovski normativ je 1 magistar farmacije) povećana za **129,43 %**.

Stoga smo analizirali prihode koji se ostvaruju u ostalim vrstama zdravstvene zaštite u primarnoj zdravstvenoj zaštiti, te ih usporedili s prihodima koje je ostvarilo ljekarništvo. U tablici 8. prikazane su vrijednost od 2016. kada je ljekarništvo prešlo na novi model ugovaranja i vrijednosti za 2025. na razini primarne zdravstvene zaštite.

Tablica 8. ► Prihodi u primarnoj zdravstvenoj zaštiti 2016./2025.

Vrsta zdravstvene zaštite	2016.	2025.	2025./2016.
Opća/obiteljska medicina dr. med.			
Hladni pogon	27.781,01 €	64.648,45 €	132,71 %
Glavarina	13.486,70 €	17.057,91 €	26,48 %
DTP	18.881,38 €	25.586,86 €	35,51 %
Ukupni mogući godišnji prihod	65.004,29 €	113.689,93 €	74,90 %
Prvi pregled	6,90 €	8,00 €	15,92 %
Propisivanje lijeka na Rp	0,69 €	1,60 €	131,83 %
Glukometrija	1,38 €	1,60 €	15,92 %
Dentalna zdravstvena zaštita			
Hladni pogon	28.193,78 €	59.609,76 €	111,43 %
Glavarina	10.933,77 €	13.337,60 €	21,99 %
DTP	18.040,71 €	22.007,04 €	21,99 %
Ukupni mogući godišnji prihod	61.514,43 €	100.256,09 €	62,98 %
Prvi pregled	15,18 €	17,60 €	15,92 %
Propisivanje lijeka na Rp	0,83 €	0,96 €	15,92 %
Zdravstvena njega			
Zdravstvena njega 30'	6,17 €	13,69 €	121,82 %
Opsežna zdravstvena njega 90'	14,67 €	31,94 €	117,78 %
Laboratorijska dijag. mag. med. bioch.			
Po osiguranoj osobi - žene	4,96 €	8,36 €	68,42 %
Po osiguranoj osobi - muškarci	4,30 €	7,70 €	79,06 %
Godišnje po standard. timu	187.385,74 €	326.610,22 €	74,30 %
PSA	7,96 €	10,66 €	33,86 %
Ljekarnička djelatnost			
LJ100-Izdavanje lijeka na Rp	0,88 €	1,43 €	62,50 %
Dežurstvo u ljekarničkoj djelatnosti	65.704,93	150.748,74	129,43 %

U primarnoj zdravstvenoj zaštiti Opća i obiteljska medicina, zdravstvena zaštita predškolske djece i žena, te dentalna zdravstvena zaštita svoje moguće godišnje prihode ostvaruju od:

- ♦ Naknade za obračunate troškove ordinacije u utvrđenom fiksnom iznosu (**hladni pogon**) i koji čini približno 50 % mogućih godišnjih prihoda ordinacija

- **Glavarine** ili iznosa po godišnjem broju opredjeljenih osiguranika i koja čini 13 – 15 % mogućih godišnjih prihoda
- **Ostalih prihoda** od provedenih DTP-ova, učinkovitog izvršavanja usluga (KPI), te ostvarene kvalitete pružene zdravstvene zaštite (QI) čine do 35 % mogućih prihoda.

U razdoblju od 2016. vrijednost hladnog pogona je povećana u ovim vrstama primarne zdravstvene zaštite 120 – 140 %, a prosječno su mogući ukupni i varijabilni prihodi povećani za 75 %. U zdravstvenoj njezi su vrijednosti naknada povećane za prosječno 120 %, a Laboratorijskoj dijagnostici za prosječno 75 %.

Usporedbom ovih vrijednosti vidljivo je da je ljekarništvo imalo najmanje povećanje ljekarničke naknade, za 15 % manje u odnosu na ukupne moguće prihode ostalih vrsta primarne zdravstvene zaštite.

Povećanje naknade za ljekarničko dežurstvo od 129,43 % koje u ukupnim prihodima ljekarni od HZZO sudjeluje s približno 4 %, pokazuje da HZZO ne koristi iste kalkulatívne elemente za izračun vrijednosti dežurstva i izračun vrijednosti ljekarničke usluge izdavanja lijeka na recept, stoga bi primjenom istih kalkulatívnih elemenata kao i za dežurstvo ljekarnička usluga trebala biti najmanje 2,02 € ($0,88 \cdot 129,43$ %).

Prihodi koje bi ljekarne ostvarile s ovom vrijednosti boda iznosili bi 153,5 mil €, te bi osigurali 93,8 % potrebnih prihoda za osiguravanje troškova plaća potrebnog broja djelatnika u dijelu poslovanja koji se odnosi na HZZO, bez plaćanja režijskih troškova ljekarni.

Zaključak

Izračuni prikazani u ovom članku samo potvrđuju da je vrijednost ljekarničke usluge za izdavanje lijekova na recept nedostatna za pokriće osnovnih troškova poslovanja vezano za nabavu, skladištenje lijekova, materijalne troškove ljekarni i plaće ugovornih ljekarničkih timova u dijelu u kojem HZZO sudjeluje u ukupnom poslovanju ljekarne.

Za izdavanje recepata na godišnjoj razini od potrebnih 3.040 timova HZZO osigurava sadašnjom vrijednošću usluge sredstva za plaće, koje bi se trebale obračunati u skladu s Zakonom i novom Uredbom o plaćama za javne službe, za samo 2.019 timova. Ako bi se obračunali i režijski troškovi poslovanja za udio s kojim HZZO sudjeluje u poslovanju osiguravaju se sredstva za 50 % timova.

Prijelaz na novi model ugovaranja trebao je omogućiti primjenu jedinstvene cijene rada za sve zdravstvene radnike iste stručne spreme, a to znači i za ljekarništvo. Cijena jednog sata rada magistra farmacije koju plaća HZZO

trebala bi biti jednaka cijeni satnice koja se plaća ostalim zdravstvenim radnicima visoke stručne spreme.

Analiza pokazuje da se i u tom dijelu, ljekarništvu cijena satnice obračunava po manjim vrijednostima.

Prema ovim analizama i izračunima minimalna vrijednost ljekarničke naknade bi trebala iznositi od 2,03 € do 2,15 €, a realna vrijednost ljekarničke usluge bi iznosila 2,80 €.

Nedavno je UPUZ uputio zahtjev prema HZZO-u za povećanjem vrijednosti ljekarničke naknade za izdavanje lijekova na recept za 10 %, povećanje iznosa ljekarničkog dežurstva za 20 %, te uvođenje novih DTP – Ljekarničkih postupaka, za izdavanje lijekova s posebnim uvjetima skladištenja (povećanje 363 %) i za izdavanje posebno skupih lijekova koji prelaze s režima izdavanja u bolnicama na režim izdavanja u ljekarni (povećanje 654 %).

Je li uopće moguće dogovoriti s HZZO-om ove vrijednosti usluge ili barem djelomično povećanje. Ako ne pregovaramo s HZZO-om i predložimo jasne pokazatelje poslovanja i analize, te nemamo spremne odgovore na sva pitanja i osporavanja koje će imati HZZO, teško ćemo postići i minimalne promjene i postavljene ciljeve.

S HZZO-om treba pregovarati o realnijoj vrijednosti ljekarničke usluge, ali i drugim modelima s kojima bi se povećala ukupna naknada ljekarnama za izdavanje lijekova na recept HZZO-a, od novih DTP postupaka u ljekarništvu od bazične do naprednih razina, novih cijena i uvođenja novih magistralnih pripravaka na Listu lijekova, pregovori o uvođenju „hladnog pogona“, stimulativnog dijela prihoda koji bi se pratio putem pokazatelja učinkovitosti (KPI), te pokazatelje kvalitete (QI) kao što imaju ordinacije na razini primarne zdravstvene zaštite.

Za ostvarivanje ovih ciljeva potrebno je više sustavnog i zajedničkog rada svih ljekarničkih institucija, te priprema potrebnih analiza, protokola, smjernica.

Ljekarnici u svojim redovima imaju dovoljno stručnjaka s potrebnim znanjima, samo ih je potrebno okupiti i organizirati.